

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Μαρούσι, 27-8-2021

Αρ.Πρωτ. 104623/Φ1 ΕΞ
86988 εισ.

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr
Email : tke@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210-344 2131
DES

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ.: Βουλευτές κ.
- Κυριάκο Βελόπουλο
- Κωνσταντίνο Χήτα
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ : «Απάντηση στην Ερώτηση
με αριθμ. πρωτ. 8054/15-7-2021»

Απαντώντας στην Ερώτηση με αριθμ. πρωτ. 8054/15-7-2021, κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Με το άρθρο 1 του Ν. 4692/2020 (Α' 111) εισήχθη πιλοτικά στην Π/θμια και Δ/θμια εκπαίδευση δράση με τίτλο «Εργαστήρια Δεξιότητων», η οποία συνίσταται στη δοκιμαστική προσθήκη νέων θεματικών κύκλων στο Νηπιαγωγείο και στο υποχρεωτικό ωρολόγιο πρόγραμμα του Δημοτικού και του Γυμνασίου με σκοπό την ενίσχυση της καλλιέργειας ήπιων δεξιότητων, δεξιοτήτων ζωής και δεξιοτήτων τεχνολογίας και επιστήμης στους μαθητές. Με την υπ' αριθμ. Φ 7/79511/ΓΔ4/2020 (Β' 2539) Υπουργική Απόφαση ορίστηκαν οι θεματικοί κύκλοι για τα εργαστήρια Δεξιότητων. Ένας από αυτούς είναι ο θεματικός κύκλος με τίτλο Ευ Ζην, Μαθήματα ζωής και αγωγής της υγείας, στον οποίο περιλαμβάνεται ως επιμέρους θεματική ενότητα η Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση. Με το άρθρο 52 του Ν. 4807/2021 (Α' 96) η διδακτική ενότητα με τίτλο «Εργαστήρια Δεξιότητων» εισάγεται στο πρόγραμμα σπουδών και στο εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα όλων των τύπων σχολικών μονάδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης, νηπιαγωγείων, δημοτικών και γυμνασίων με σκοπό την ενίσχυση της καλλιέργειας ήπιων δεξιότητων, δεξιοτήτων ζωής και δεξιοτήτων τεχνολογίας και επιστήμης στους μαθητές. Επιπρόσθετα, οι εκπ/κοί θα επιμορφωθούν για όλα τα θέματα, συνεπώς και για τη σεξουαλική αγωγή από το Ι.Ε.Π., με σεμινάρια τα οποία έχουν ήδη ξεκινήσει.

Γενικότερα, για το Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων των Α', Β' και Γ' τάξεων του Ημερήσιου Γυμνασίου ισχύει η με αριθμ. πρωτ. 72322/Δ2/11-06-2020 Υ.Α. (Β' 2265) και για το αντίστοιχο των μαθημάτων του Εσπερινού Γυμνασίου η αριθμ. πρωτ. 72323/Δ2/11-06-

2020 Υ.Α. (Β' 2265), ενώ για το Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων των Α', Β' και Γ' τάξεων του Γενικού Λυκείου η αριθμ. πρωτ. 74181/Δ2/15-06-2020 Υ.Α. (Β' 2338) και για το αντίστοιχο του Εσπερινού Γενικού Λυκείου η αριθμ. πρωτ. 74182/Δ2/15-06-2020 Υ.Α. (Β' 2338).

Επιπλέον, για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των μαθητών/μαθητριών σε θέματα Αγωγής Υγείας, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και εκπαίδευσης για τον Πολιτισμό υλοποιούνται, κατόπιν έγκρισης από το Υ.ΠΑΙ.Θ., εκπαιδευτικά προγράμματα, παρεμβάσεις και δράσεις από εκπαιδευτικούς και πολιτιστικούς Φορείς, Συλλόγους και Επιστημονικές Ενώσεις, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, Μουσεία, Οργανισμούς, Κοινωνικά Ιδρύματα, Υπουργεία και εποπτευόμενους Φορείς τους, Ινστιτούτα και Ερευνητικά Κέντρα, Υπηρεσίες, αθλητικές Ομοσπονδίες, Νοσοκομεία, Φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Φορείς που έχουν συνάψει μνημόνιο συνεργασίας με το Υ.ΠΑΙ.Θ. ή το Ι.Ε.Π., Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.)/Διακυβερνητικές Οργανώσεις (Δ.Κ.Ο.), ιδιωτικούς Φορείς με επιστημονική, ερευνητική, εκπαιδευτική δραστηριότητα κ.ά.. Ειδικότερα, κάθε έτος εκδίδονται από τη Γενική Διεύθυνση Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υ.ΠΑΙ.Θ. πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και Δελτίο Τύπου, που αφορούν στον σχεδιασμό και την οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων τα οποία δύναται να υλοποιηθούν δια ζώσης ή/και εξ αποστάσεως στις σχολικές μονάδες της χώρας και σε ελληνικά σχολεία του εξωτερικού κατόπιν έγκρισής τους από το Υ.ΠΑΙ.Θ., με την προϋπόθεση της δωρεάν συμμετοχής των μαθητών/μαθητριών σε αυτά.

Στο πλαίσιο αυτό, για το σχολικό έτος 2020-2021 ο Φορέας «Πολύχρωμο Σχολείο» κατέθεσε στο Υ.ΠΑΙ.Θ. αίτημα υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος με τίτλο: «Ευαισθητοποίηση μαθητριών/μαθητών σε ζητήματα σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου, έκφρασης φύλου και χαρακτηριστικών φύλου» σε μαθητές/μαθήτριες Νηπιαγωγείου, Ε' και Στ' τάξης Δημοτικών και Ειδικών Δημοτικών Σχολείων, Γυμνασίων και Ειδικών Γυμνασίων, καθώς και Γενικών και Επαγγελματικών και Ειδικών Λυκείων. Σε απάντηση του ανωτέρω αιτήματος και έχοντας υπόψη το με αριθμ. 58/17-12-2020 Απόσπασμα Πρακτικού του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής εκδόθηκαν από το Υ.ΠΑΙ.Θ. οι ακόλουθες Αποφάσεις:

- Έγκριση του Προγράμματος με τίτλο: «Ευαισθητοποίηση μαθητριών/μαθητών σε ζητήματα σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου, έκφρασης φύλου και χαρακτηριστικών φύλου», το οποίο απευθύνεται σε μαθητές/μαθήτριες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Γυμνασίων και Λυκείων, έγγραφο αριθμ. Φ.2.1/ΜΓ/24771/Δ7/03-03-2021).
- Αρνητική Απόφαση για την υλοποίηση του Εκπαιδευτικού Προγράμματος με τίτλο: «Ευαισθητοποίηση μαθητριών/μαθητών σε ζητήματα σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου, έκφρασης φύλου και χαρακτηριστικών φύλου», το οποίο απευθύνεται σε μαθητές/μαθήτριες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Νηπιαγωγείο και Ε'-Στ' τάξεις Δημοτικού και Ειδικού Δημοτικού), καθώς, σύμφωνα με το ανωτέρω Απόσπασμα Πρακτικού του Ι.Ε.Π. (αριθμ. 58/17-12-2020), το εν λόγω υλικό και οι συνδεδεμένες με αυτό δραστηριότητες κρίνονται περισσότερο κατάλληλες από παιδαγωγικής άποψης για μαθητές/μαθήτριες της Δ/θμιας Εκπαίδευσης (έγγραφο με αριθμ.Φ.2.1/ΜΓ/24854/Δ7/3-3-2021).

Το ΙΕΠ, ως επιτελικός επιστημονικός φορέας που υποστηρίζει το ΥΠΑΙΘ και τους εποπτευόμενους φορείς του, βάσει του άρθρου 2 του Ν. 3966/2011, όπως ισχύει, γνωμοδοτεί επί αιτήσεων, που διαβιβάζονται σε αυτό μέσω του ΥΠΑΙΘ, οι οποίες ανταποκρίνονται σε πρόσκληση βάσει ετήσιας Εγκυκλίου (την υπ' αριθμ. Πρωτ. Φ/48460/ΓΔ4/27-04-2021 και 48498/ΓΔ4/27-04-2021, με θέμα: «Πρόσκληση υποβολής αιτημάτων για έγκριση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, συνοδευτικού εκπαιδευτικού υλικού και μαθητικών διαγωνισμών - Διδακτικό έτος 2021-2022»). Σύμφωνα με αυτήν, καλούνται

όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς, μεταξύ των οποίων και «Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ)/Διακυβερνητικές Οργανώσεις (ΔΚΟ)», που επιθυμούν να υποβάλουν προτάσεις προς έγκριση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και συνοδευτικό εκπαιδευτικό υλικό των προγραμμάτων που απευθύνονται σε μαθητές και μαθήτριες της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης των σχολικών μονάδων όλης της χώρας ή/και των ελληνικών σχολείων του εξωτερικού. Τα αιτήματα των Φορέων κατατίθενται στο Υ.ΠΑΙ.Θ. και διαβιβάζονται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής για σχετική γνωμοδότηση ως προς την παιδαγωγική καταλληλότητα και σκοπιμότητά τους. Η ως άνω Πρόσκληση τελεί σε συμφωνία με τον Οδηγό Έγκρισης Προγραμμάτων και Ερευνών του ΙΕΠ (Πράξεις 12/11-03-2021 και 22/27-04-2021 του ΔΣ του ΙΕΠ). Η υλοποίηση του κάθε εκπαιδευτικού προγράμματος, αφού εξετασθεί από το επιστημονικό προσωπικό του ΙΕΠ για την παιδαγωγική του καταλληλότητα και σκοπιμότητα, καθώς και για την επιστημονική του εγκυρότητα, με βάση τους όρους και τις προδιαγραφές που εμπεριέχονται στον ως άνω Οδηγό, η σχετική γνωμοδότηση υποβάλλεται στο ΔΣ του ΙΕΠ προς έγκριση ή μη. Με άλλα λόγια, η αρμοδιότητα του ΙΕΠ έγκειται στη γνωμοδότηση ως προς την παιδαγωγική σκοπιμότητα και καταλληλότητα, καθώς και την επιστημονική εγκυρότητα των προτεινόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων/υλικών, ενώ η τελική έγκριση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων αποτελεί αρμοδιότητα του ΥΠΑΙΘ. Στη συνέχεια, εφόσον το ΥΠΑΙΘ εγκρίνει το σχετικό πρόγραμμα και εκδώσει την οικεία εγκριτική απόφαση, ορίζει σε αυτήν ότι η εφαρμογή του προγράμματος/εκπαιδευτικού υλικού, που απευθύνεται στις σχολικές μονάδες, είναι προαιρετική και προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη του/της Διευθυντή/-ντριας και του Συλλόγου Διδασκόντων και Διδασκουσών της κάθε ενδιαφερόμενης σχολικής μονάδας. Συνεπώς, επισημαίνεται ότι η υλοποίηση εγκεκριμένων από το ΥΠΑΙΘ εκπαιδευτικών προγραμμάτων φορέων, όπως είναι και οι ΜΚΟ, είναι προαιρετική για τη σχολική μονάδα και καθίσταται δυνατή κατόπιν της σύμφωνης γνώμης του Συλλόγου Διδασκόντων και Διδασκουσών και στο πλαίσιο προηγούμενης συνεννόησης με τη Διεύθυνση του σχολείου, σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 79/2017 για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και τις υπ' αριθμ. ΥΑ 10645/ΓΔ4/22-1-2018 - ΦΕΚ 120/Β/23-1-2018 και ΚΥΑ 20883/ΓΔ4/2020 - ΦΕΚ 456/Β/13-2-2020 για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, όπως ισχύουν. Γίνεται δε με την παρουσία του εκπαιδευτικού.

Στο ως άνω πλαίσιο, το προτεινόμενο πρόγραμμα/εκπαιδευτικό υλικό της ΜΚΟ «Πολύχρωμο Σχολείο», με τίτλο «Ευαισθητοποίηση μαθητριών/μαθητών σε ζητήματα σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου, έκφρασης φύλου και χαρακτηριστικών φύλου», λαμβάνει θετικές εισηγήσεις από το ΙΕΠ και εγκρίσεις από το ΥΠΑΙΘ από το σχολικό έτος 2018-2019, όσον αφορά στις σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (τελευταία σχετική θετική γνωμοδότηση του ΙΕΠ για τη Δ/θμια Εκπαίδευση με την προαναφερόμενη Πράξη 58/17-12-2020, καθώς και την έγκριση του ΥΠΑΙΘ με το έγγραφο υπ' αριθμ. Φ.2.1/ΜΓ/24771/Δ7/03-03-2021 για το σχολικό έτος 2020-2021).

Όσον αφορά στην σύνδεση του προγράμματος της ΜΚΟ «Πολύχρωμο Σχολείο» με τη θεματική «Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση» έγκειται στην παράλληλη υποβολή συναφούς με το προαναφερθέν εκπαιδευτικού προγράμματος/υλικού, με τίτλο «Προχωρώντας Μπροστά», στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος «Εργαστήρια Δεξιοτήτων». Το εν λόγω πιλοτικό πρόγραμμα «Εργαστήρια Δεξιοτήτων» εισήχθη και διεξήχθη σε 218 σχολικές μονάδες της υποχρεωτικής Π/θμιας και Δ/βάθμιας Εκπαίδευσης τη σχολική χρονιά 2020-2021, βάσει του άρθρου 1 του Ν. 4847/2020 και των Υπουργικών Αποφάσεων που ακολούθησαν, κατόπιν «Εγκύκλιος Πρόσκλησης Υποβολής Υλικού στην Πλατφόρμα 21+» από το ΙΕΠ σε συνεργασία με το ΥΠΑΙΘ, στις 26/02/2020. Κατόπιν της Πρόσκλησης αυτής, οι ενδιαφερόμενοι Φορείς κλήθηκαν να υποβάλουν δοκιμασμένα προγράμματα και εκπαιδευτικά υλικά, τα οποία θα ανταποκρίνονταν στους θεματικούς κύκλους και εργαστηριακούς κύκλους δεξιοτήτων που αναφέρονταν ακολούθως σε αυτήν,

συνοδευόμενα από τις κατάλληλες μεθοδολογικές οδηγίες. Τα υποβληθέντα προγράμματα αξιολογήθηκαν, ανασχεδιάστηκαν και ταξινομήθηκαν από την ορισθείσα άμισθη Επιστημονική Ομάδα Έργου του ΙΕΠ, στις τέσσερις θεματικές, όπως φαίνεται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ <http://iep.edu.gr/el/psifiako-arothetirio/skill-labs>. Η δε επιλογή κάθε προγράμματος γινόταν, μετά από «ειδική συνεδρίαση» του Συλλόγου Διδασκόντων και Διδασκουσών από τους «υπεύθυνους εκπαιδευτικούς» με «περιεχόμενο σταθμισμένο κατάλληλα», ως προς την ηλικία των μαθητών/τριών. Στη συνέχεια, συντασσόταν πρακτικό που κοινοποιείτο στην οικεία Δ/νση Εκπαίδευσης. Επομένως, στη διαδικασία της επιλογής, της στάθμισης και της έγκρισης της υλοποίησης κάθε προγράμματος/εκπαιδευτικού υλικού υπήρχαν πολλά «φίλτρα» (άρθρο 4 της προαναφερόμενης ΥΑ Φ.7/79511/ΓΔ4/24-06-2020).

Στις Θεματικές «Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ – Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη» και «Ζω καλύτερα – Ευ ζην», και στην υπο-θεματική «Εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα» ή/και «Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση», εντάχθηκαν εγκεκριμένα προγράμματα ή/και εργαστήρια που αφορούσαν σε πληθώρα θεμάτων, όπως ισότητα των φύλων, έμφυλα στερεότυπα, σεξουαλική βία και κακοποίηση, παρενόχληση και σε άλλα συναφή θέματα. Τα προγράμματα αυτά υλοποιήθηκαν, υπαγόμενα στους δύο από τους τέσσερις συνολικά Θεματικούς Κύκλους που εμπίπτουν στο πιλοτικό πρόγραμμα «Εργαστήρια Δεξιοτήτων». Συγκεκριμένα, ήδη από το Νηπιαγωγείο, εφαρμόζονται πιλοτικά προγράμματα για τα ως άνω θέματα, ενώ στην υπο-θεματική αυτή συμπεριλήφθηκε, μεταξύ των άλλων φορέων, και το πρόγραμμα/εκπαιδευτικό υλικό του «Πολύχρωμου Σχολείου», με τίτλο «Προχωρώντας μπροστά» και εγκρίθηκε για τις τάξεις του Γυμνασίου (Α΄, Β΄ και Γ΄).

Ειδικότερα, για το πρόγραμμα «σεξουαλική διαπαιδαγώγηση» των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων, ακολούθησε κατά το διάστημα Σεπτεμβρίου 2020 έως και 20 Φεβρουαρίου 2021, επιμόρφωση εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στο πιλοτικό πρόγραμμα. Η γενίκευση των «Εργαστηρίων Δεξιοτήτων» επίκειται να υλοποιηθεί την επόμενη σχολική χρονιά 2021-2022.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΖΕΤΤΑ Μ. ΜΑΚΡΗ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού κ. Ζ. Μακρή
3. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Α/θμιας, Β/θμιας Εκπ/σης και Ειδικής Αγωγής
4. Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Α/θμιας Εκπ/σης
5. Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Β/θμιας Εκπ/σης
6. Δ/νση Υποστήριξης Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Εκπαίδευσης για την Αειφορία
7. Ι.Ε.Π.
8. Τ.Κ.Ε.